

המדינה תבחן הצעה חלופית של חיפה כימיקלים להשאר מכל האמוניה

המדינה לביהמ"ש: נבדוק את הצעת החברה ליבוא אמוניה, הכוללת המשך הפעלת המכל • עיריית חיפה הציגה חלופות למכל, שלדבריה ישאירו לחיפה כימיקלים רווח של מאות מיליוני שקלים בשנה

אורה קורן

מכל האמוניה של חיפה כימיקלים צילום: רמי שלוש

המדינה ממשיכה לנקוט לשון הסולה בעניין חיפה כימיקלים, אף שנזמסה על כך בבית המשפט העליון לפני כשבוע. ביום ראשון הודיעה המדינה לבית המשפט העליון כי יבוא האמוניה מוססק, יוכל שנתר הוא השלמת הליך הריקון המוחלט של המכל. עם זאת, המדינה בהחלטה גם כי תבדוק את הצעת חיפה כימיקלים לים ליבוא אמוניה, הכוללת את המשך הפעלת המכל.

בעקבות החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה החורש על סגירת מכל האמוניה ב-1 באפריל, התחילו חיפה כימיקלים ועיריית חיפה לגבש חלופות למכל, שיספקו את צורכי המשק. כפי שנחשף השבוע ב-TheMarker, אחת ההצעות של חיפה כימיקלים כוללת את המשך הפעלת המכל בכמויות מופחתות, בהנחה שבכך תקטן הסכנה לציבור – במקום 12 אלף טונה אמוניה כפי שהיה עד כה, ל-4,000 טונה בלבד.

מנגד גיבשה עיריית חיפה חלופות משלה, בסיוע פרופסורים לכימיה מהטכניון, שחשפו את הסכנות שבמכל האמוניה. חלופה אחת של עיריית חיפה מבוססת על יבוא אמוניה מעקבה בירדן. היבוא יתבצע ב-16 מכלים (איזוטנקים) של 20 טונה כל אחד, שיועברו בכלי שיט לנמל אילת ומשם בשני סבבים ביממה (שמונה משאיות כל אחד) לחיפה כימיקלים.

חלופה שנייה כוללת יבוא מנמל מרכזי בים השחור של חצי מצה חנקתית – תוצר הלוואי של האמוניה שמייצרת חיפה כימיקלים – המשמשת לייצור דשנים. היבוא יתבצע דרך הים, כאשר האונייה תשמש כמכל צף ותי פרוק מדי יום כ-20 מכליות של 30 טונה כל אחת. חלופה שלישית כוללת יבוא אמוניה דרך נמלי חיפה ואשרדור ב-16 איזוטנקים של 20 טונה כל אחד ביממה, שיגיעו באוניית מכולות וישונעו במשאיות למפעלים.

בעירייה טוענים כי יבוא אמוניה כיום, כולל הובלה, עולה כ-35 מיליון דולר לשנה, יבוא מעקבה דרך נמל אילת יעלה

רך יבוא האמוניה הנוכחי יפסיק מיידית לפעול. כל יבוא האמוניה יתבצע באיזוטנקים ייעודיים, שימולאו אצל יצרן האמוניה וישלחו באוניות לנמל חיפה עבור הצפון ולנמל אשרדור עבור צרכנים בדרום. כל איזוטנק יכיל כ-12 טונה וחצי אמוניה. בהקבלה למצב הקיים נדרשים כ-10 איזוטנקים ליממה עבור כל מפעל. על מנת להבטיח אספקה רציפה נדרש מלאי של עד 50 איזוטנקים מלאים בכל נמל.

הפגנה כנגד הפעלת מכל האמוניה, לפני כחודש צילום: רמי שלוש

כ-50 מיליון דולר בשנה, ויבוא באוניית מכולות יעלה כ-60 מיליון דולר לשנה. על פי חישובים שעיריית חיפה מציגה, חיפה כימיקלים תמשיך לרווח רווח גלמי של מאות מיליוני שקלים בשנה בכל אחת מן החלופות. "אפילו אם יש טעות בהערכות, החלופות המוצגות הן כלכליות וניתנות ליישום בהתאמה מתאימה של חיפה כימיקלים בפרק זמן סביר", טוענת עיריית חיפה.

החלופות שמציעה חיפה כימיקלים

החלופות שמציעה חיפה כימיקלים כוללות יבוא באוניות קטנות, תוך המשך הפעלת מסוף האמוניה. האוניות ישנעו עד

2,500 טונה אמוניה כל אחת, לעומת אוניות בנפח של עד 16 אלף טונה כיום. בנוסף, יוחזק באופן קבוע מלאי במכל בהיקף של 4,000 טונה, במקום 12 אלף טונה כיום. גם חלופה שנייה כוללת יבוא אמוניה באוניות קטנות של 2,500 טונה, אולם מכל האמוניה ייסגר, והורמת האמוניה תתבצע מהאונייה דרך קו תת-קרקעי – ישירות למפעל חיפה כימיקלים צפון. שם תאוחסן האמוניה באי תר, או שתועבר למכליות כביש, או ל-20 איזוטנקים שישימשו לאחסון אמוניה בצפון ובדרום, או שיאוחסנו במכלי רכבת עם כ-55 טונה כל אחד. החלופה השלישית דומה לזו של עיריית חיפה, לפיה מע

החברות הגדולות עדיין לא נערכו

החלופות של חיפה כימיקלים הוצגו ביום ראשון בדיון בבית המשפט העליון בערעור החברה בנושא היתרי הבנייה שלה. המדינה הציגה את עמדת המשרד להגנת הסביבה, שלבקשת משרד הכלכלה והתעשייה האריך את היתר הרעלים של חיפה כימיקלים עד 1 ביוני, כדי לאפשר למשק להיערך לשינויים שעיקרם סגירת מכל האמוניה. זאת, אף שמכל האמוניה אמור להפסיק לשמש את צורכי המשק כבר בשבועות הקרובים לפי החלטת בית המשפט.

בדיון הובהר כי אף גורם לא ביקש להאריך את מועד השימוש במכל, לצורכי חירום או לצורכי המשק. משרדי האוצר והכלכלה ציינו כי בהיעדר נימוק ביטחוני, אין סיבה שלא לסגור את המכל ב-1 באפריל, בכפוף לסוגיית אופן ריקון המכל.

באחרונה, בסיום דיון נוסף בנושא, בהשתתפות גורמי הביטחון השונים, המשרד להגנת הסביבה, חיפה כימיקלים והתאחדות התעשיינים, הציגה חיפה כימיקלים את עיקרי התוכנית לריקון המכל וציינה כי שכרה חברה ביינלאומית לביצוע התוכנית המפורטת. הוסכם על חלוקת תפקידים ואבני דרך לריקון 600 הטונה האחרונים במכל. על פי הערכות שהוצגו בדיון, ריקון מלא של המכל ימשך בין חודש לארבעה חודשים. בדיון נוסף בהשתתפות צרכניות אמוניה גדולות – כיל, מקסימה וחיפה כימיקלים, ציינו החברות, כי עדיין לא נערכו לאספקת אמוניה לאחר סגירת המכל.